

۴۴۴۹ / ۴۲۹۴۰
۱۳۸۹ / ۱ / ۱۷

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالیٰ

”با صلوات بر محمد و آل محمد“

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۳۷۸۴۵ / ۸۹ / ۳۷ صیغه
تاریخ ثبت: ۱۷ / ۱ / ۸۹
اقدام کننده: عصیو

جناب آقای دکتر لاریجانی
رییس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه «موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و
دولت جمهوری ارمنستان راجع به احداث و بهره‌برداری از نیروگاههای
جريانی بر روی رودخانه ارس» که بنا به پیشنهاد وزارت نیرو در جلسه
مورخ ۱۳۸۸/۷/۲۶ هیئت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی
تشrifات قانونی به پیوست تقدیم می‌شود.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، معاونت
حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، شورای نگهبان، وزارت نیرو،
وزارت امور خارجه، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر
هیئت دولت.

۴۲۹۴۰/۶۶۴۹

۱۳۸۹/۷/۱۷

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالیٰ

مقدمه توجیهی:

با عنایت به جنبه‌های مثبت زیست محیطی و صرفه جویی ناشی از عدم مصرف منابع فسیلی در تولید برق نیروگاههای برقابی و به منظور استفاده از پتانسیل برقابی رودخانه ارس و افزایش ظرفیت تبادل برق بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان، احداث نیروگاه برقابی ارس ضرورت می‌یابد. لذا لایحه زیر برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود:

«لایحه موافقنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان راجع به احداث و بهره‌برداری از نیروگاههای جریانی بر روی رودخانه ارس»

ماده واحده — موافقنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان راجع به احداث و بهره‌برداری از نیروگاههای جریانی بر روی رودخانه ارس به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

رئیس جمهور

وزیر نیرو

وزیر امور خارجه

موافقنامه همکاری

بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان
و اجع به احداث و بهره برداری از نیروگاه‌های جریانی بر روی رودخانه ارس

دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان که از این پس طرفین نامیده می‌شوند با تعا�ل به بهره برداری از انرژی برق آبی رودخانه مرزی ارس در محل‌های قره چیلر و مفری، با توجه به مناسبات حسن همکاری موجود طرفین، به پیروی از تعا�ل متقابل به تحکیم و توسعه بیشتر همکاری اقتصادی و فنی و بر اساس اصول برابری، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر و احترام متقابل به منافع، در موارد زیر توافق نمودند.

ماده اول

طرفین از طریق سازمانهای ذیربیط در جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان در لمر احداث و بهره برداری از نیروگاه‌های جریانی قره چیلر و مفری بر روی رودخانه ارس همکاری خواهند نمود طرفین توافق می‌نمایند تا در چارچوب معاهده‌های بین‌المللی، نسبت به ثبت حق بهره برداری از انرژی برق آبی رودخانه ارس برای دو کشور در سازمان‌های بین‌المللی و در صورت لزوم دفاع از این حق اقدامات لازم را بعمل آورند.

ماده دوم

عملیات اجرایی احداث نیروگاه‌های جریانی قره چیلر و مفری از سال ۱۳۸۶ (۲۰۰۷) آغاز خواهد شد و ظرف مدت (۲) سال به اتمام خواهد رسید.

ماده سوم

طرفین اعتبارات لازم برای طراحی و احداث نیروگاه‌های قره چیلر و مفری و تأسیسات آنها را تأمین می‌نمایند، به نحوی که هر طرف هزینه‌های احداث نیروگاه واقع در قلمرو خود را (قره چیلر - در قلمرو جمهوری اسلامی ایران و مفری در قلمرو جمهوری ارمنستان) پرداخت نماید.

ماده چهارم

طرفین به منظور اتمام مطالعات و احداث نیروگاه‌های جریانی ارس و تأسیسات مربوطه، منطقه مشترک ساختمانی و مطالعاتی را تعیین و امنیت این منطقه را در طول مدت اجرا و بهره برداری تأمین می‌نمایند. نحوه عبور و مرور اتباع دو کشور از مرز جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان و نحوه ورود تجهیزات و مصالح به منطقه فوق بر اساس مقرراتی خواهد بود که به منظور تسهیل عبور و مرور مرزی ایران و ارمنستان در منطقه یاد شده نیروگاه‌های جریانی ارس، ظرف مدت ۲ ماه (پس از تاریخ امضای این موافقت نامه) بین مقامات ذیربیط دو کشور به امضاء می‌رسد.

ماده پنجم

هر یک از طرفین بطور مستقل عملیات جاری بهره برداری، تعمیر و نگهداری کلیه تأسیسات، ماشین آلات و مخازن آب سدهای انحرافی و نیروگاه‌های خود را انجام خواهد داد و از هر گونه اقدامی که به تأسیسات نیروگاه و طرز کار عادی آن خلل و نقصی وارد نماید خودداری خواهد نمود. در صورتی که هر یک از طرفین نیاز به انجام بازرگانی یا تعمیرات در تأسیسات خود واقع در قلمرو طرف دیگر را داشته باشند طرفین همکاری‌های لازم را در عبور و مرور آزادانه نمایندگان خود اعمال خواهند کرد.

طرفین کلیه هزینه‌های تعمیرات، نگهداری و بهره برداری از تأسیسات متعلق به خود را تأمین خواهند کرد.

ماده ششم

طرفین می‌توانند بر اساس توافق متقابل به منظور انجام تعمیرات جاری و اساسی تأسیسات سد، تونل، نیروگاه و ماشین آلات تشریک مساعی نموده و بر اساس این موافقنامه خدمات متقابل را به یکدیگر ارائه دهند.

دفتر هیئت دولت

ماده هشتم

طرفین می توانند با توافق قبلی نسبت به تبادل انرژی از طریق نیروگاه های قره چیلر و مفری اقدام نمایند.

ماده هشتم

هر طرف خسارت های ناشی از احداث نیروگاه های قره چیلر یا مفری به طرف دیگر از طریق استفرار اراضی و مستحقات را بر اساس توافق قبلی به طرف اخیر پرداخت خواهد کرد لیکن ایجاد تأسیسات (سد های آنحرافی) در قلمرو طرف دیگر حق هیچگونه مالکیتی را برای طرف اخیر ایجاد نکرده یا خالی به تمامیت ارضی آن وارد نمی کند.

ماده نهم

طرفین به منظور تسهیل در احداث نیروگاهها تمایل خود را در خصوص استفاده از ظرفیتهای دو کشور در زمینه های مالی، فنی و مهندسی، اجرایی و نیز امکانات یکدیگر در تهیه مصالح و تجهیزات در چارچوب مقررات حاکم هر کشور و توافق وزارت تیروی جمهوری اسلامی ایران و وزارت انرژی جمهوری ارمنستان اعلام نموده اند.

ماده دهم

احداث سد و نیروگاه های جریانی ارس هیچگونه تغییری در خطوط مرزی بین دو کشور بوجود نمی آورد و خط مرزی فعلی پس از احداث سد و ایجاد دریاچه در روی آب علامتگذاری و مشخص خواهد شد تا مرز رسمی دو کشور شکل بگیرد.

ماده یازدهم

طرفین حق برداشت آب به جز برای اهداف تعریف شده در این پروژه را ندارند و موافقت می کنند که از انجام هر گونه عملی که باعث آلودگی رودخانه ارس و مخزن سدهای آنحرافی و محیط زیست از طریق ورود پسابهای آلوده جلوگیری نمایند همچنین موافقت می کنند که کلیه ضوابط حفاظت محیط زیست را مراعات کنند و در صورت آلودگی مخزن سد و محیط زیست توسط یکی از طرفین، طرف مذکور موظف به رفع آلودگی و جبران خسارت وارد می باشد.

ماده یازدهم

طرفین، اختلاف های ناشی از تفسیر یا اجرای این موافقتنامه را (در صورت بروز) از طریق مشورت و مذاکرات دیپلماتیک حل و فصل خواهند نمود.

ماده سیزدهم

این موافقتنامه از تاریخ دریافت آخرین اطلاعیه کتبی از طریق مباری دیپلماتیک مبنی بر انجام تشریفات مربوط مقرر توسط قانون داخلی طرفین، لازم الاجرا خواهد شد و تا اجرای کامل آن معتبر خواهد بود.

این موافقتنامه در تاریخ ۲۸ اسفند ۱۳۸۵ برابر با ۱۹ مارس ۲۰۰۷ در منطقه مرزی در قلمرو ارمنستان در دو نسخه به زبانهای فارسی، لرمنی و انگلیسی، تنظیم گردید که هر سه متن لز اعتبار یکسان برخوردارند و در صورت بروز اختلاف در تفسیر مفاد موافقتنامه متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران

وزیر انسوزی

آرمن موسیان

دفتر هیئت دولت

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران

وزیر نیرو

پرویز فتاح

ERAGE/4469

In the Name God

AGREEMENT

Between the Government of the Islamic Republic of Iran and the
Government of the Republic of Armenia on Cooperation (CC) construction
and Operation of Power Plants on Araks River

The Government of the Islamic Republic of Iran and the Government
of the Republic of Armenia hereinafter called "the Parties"

Bearing in mind the hydro-power potential of Araks River at Ghara
Shir and Masis areas.

Taking into consideration the existing good neighbor relations between
the Parties,

Motivated by the mutual interest for the improvement and development
of economic and technical cooperation in the basis of equality, non-
aggression, in such order's mutual interest as well as mutual respect of
benefits.

Have agreed as follows:

Article 1

The Parties shall through the relevant organizations in the Islamic
Republic of Iran and the Republic of Armenia cooperate on the construction
and operation of the Iran-Araks River Power Plants (Ghara Shir and Masis) on
the River. The Parties understand and agree to regularize the rights of both
countries to utilize hydroelectric energy potential in Araks River in international
organizations within the framework of international norms and to defend such
rights should it be necessary.

Article 2

The construction of Ghara Shir and Masis RPP of River Power Plants
shall be started in 2007 and completed within a period of 6 years.

Article 3

The Parties shall finance design, construction and equipment of Ghara
Shir and Masis Power Plants in such a way that each Party may the costs of
the Power Plant located on its own territory (Ghara Shir on the territory of
the Islamic Republic of Iran and Masis on the territory of the Republic of
Armenia).

ARTICLE 4

The Parties shall do their best to keep the border zone in order, to ensure the peaceful and safe existence of the Aras River and Power Plants as well as the related facilities and to promote its safety during construction and operation. The parties will respect the borders of the two countries and the terms of entry of officials from both countries. They will follow all the Regulations to be issued by officials of both countries within 2 months after the date of the signing of this Agreement crossing the border between Iran and Armenia at the following zone of the Aras River Power Plants.

Article 5

Each Party shall independently carry out its own routine activities including the operation, maintenance and inspection of facilities, equipment or the diversion dams with the exception of those which require joint action resulting in damaging the power plant installations and their normal functioning. In case of requiring any inspection or repair of installation located on the territory of the other Party, the parties shall perform mutual consultations (as the harmonized inputs and codes of their representatives). The Parties shall bear any and all costs of the repair, maintenance and operation of their own territory.

Article 6

The Parties will collaborate with each other according to mutual agreement in order to carry out joint and minor repairs of the related dams, tunnels, power plants and machinery and provide mutual services in case of necessitating to this agreement.

Article 7

The Parties may exchange electrical energy produced by Gharachilar and Megri Power Plants subject to prior agreement.

Article 8

Each Party, based on a prior agreement will compensate the other Party for any loss incurred by the latter due to flooding of the lands and facilities as a consequence of construction of Gharachilar or Megri Power Plant. The construction of the facilities (diversion dams) is on our Party in the territory of

The other Party shall not create the military right of ownership or retain the territorial integrity of its own.

To facilitate the construction of the Power Plants, the Parties have decided their intention to use the financial, technical, engineering and operating material and equipment according to the regulation applicable in both countries and under agreement between the Ministry of Energy of the Islamic Republic of Iran and the Ministry of Electricity.

Article 10

The construction of the dams and the ion-of-river power plants on the Aras River will cause no change in the border lines between the two countries and the existing border lines shall be honored on the reservoir water surface to form the recognized border between the both countries after construction of the dams and creation of the reservoir.

Article 11

The Parties hereto shall not be entitled to develop water for purposes other than defined in this protocol; they agree to prevent any activities resulting in the pollution of the Aras River, reservoir of the diversion dams and environment by allowing contaminated waste water. They also agreed to observe environmental protection standard and in case of contamination of the reservoir will compensate by either Party. The latter will take the responsibility to remove the pollution and to indemnify for the losses so inflicted.

Article 12

The Parties shall settle the disputes (if any) arising from the interpretation or execution of this Agreement through consultations and diplomatic negotiations.

Article 13

The present Agreement shall enter into force on the date of receipt of the last notification through diplomatic channel on fulfillment of relevant procedures required by national legislation of the Parties and will remain in force until its complete enforcement.

Signed in
March 2007 in two original copies, one in Persian translation and English
language, all texts being equally authentic. In case of any disagreement arise in
the interpretation of the provisions of this Agreement, the English text shall
prevail.

For the Government of the
Islamic Republic of Iran

Hamid Rashedi
Minister of Foreign Affairs

For the Government of the
Republic of Armenia

Suren Movsisyan
(Minister of Foreign Affairs)